CZU: 338.48:331.5:004.7 https://doi.org/10.59295/dnwe2025.39

DIRECTIONS AND PERSPECTIVES IN THE DEVELOPMENT OF TOURISM FOR FREELANCERS IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Neli DILAN
Moldova State University, 60 Alexe Mateevici, Chisinau, Republic of Moldova
neli.dilan@usm.md
ORCID iD: 0009-0003-8326-6129

Purpose of the article: *In today's world, the tourism sector is increasingly influenced by the rise of flexible work and remote employment. In the Republic of Moldova, there is a growing opportunity to develop tourism services targeted at freelancers who combine work and travel. This article explores how tourism offerings can be adapted to attract and retain this emerging segment of travelers.*

Methodology: *The following methods were applied in this study: literature analysis – to examine global trends in tourism for remote workers and freelancers; comparative analysis – to compare Moldova's offerings with international best practices; review of current trends – to assess the impact of digitalization and remote work on tourist behavior in Moldova; and a systematic approach.*

Conclusions: *Moldova's economic and social environment presents both opportunities and limitations for developing tourism tailored to freelancers. Companies and local authorities that understand the needs of this segment – such as flexible accommodations, coworking spaces, and reliable digital infrastructure – can attract a loyal and long-term clientele, contributing to the growth of the tourism sector.*

Originality: *The article provides a unique perspective on freelance tourism in Moldova, highlighting the adaptation of global trends to the local market and the potential for innovative tourism services targeted at remote workers.*

Keywords: *freelance tourism, remote work, coworking spaces, digital nomads, sustainable tourism, local tourism development.*

JEL Classifications: Z32, J24, O33

INTORDUCERE

Turismul pentru freelanceri reprezintă o direcție promițătoare în lumea modernă, oferindu-le oportunități unice de a combina munca cu călătoriile. Acest stil de viață le permite freelancerilor să exploreze diverse culturi, să își îmbogățească experiența și abilitățile, precum și să găsească inspirație în locuri noi. În plus, datorită dezvoltării tehnologiilor și accesibilității internetului, freelancerii pot lucra practic din orice colț al lumii, menținându-și în același timp activitatea profesională. Aceasta le oferă posibilități nelimitate de a explora lumea și de a-și atinge obiectivele personale și profesionale.

Freelancerii sunt profesioniști care lucrează independent de organizații și furnizează servicii pe bază temporară sau pe proiect. Aceștia pot fi specialiști în diverse domenii, cum ar fi scrisul, designul, programarea, marketingul, traducerea și multe altele. În ultimii ani, freelancingul a devenit tot mai popular datorită dezvoltării internetului și a platformelor online, care permit lucrul liber din orice colț al lumii. Această modalitate de lucru oferă freelancerilor flexibilitate în alegerea programului, clienților și proiectelor, permițându-le totodată să creeze un stil de viață mai echilibrat, combinând munca cu alte interese și responsabilități. Odată cu apariția internetului și dezvoltarea platformelor online, a devenit posibilă munca la distanță. Aceasta a permis oamenilor să lucreze independent de locul de reședință și să își ofere serviciile la nivel internațional. Iar posibilitatea de acces liber pe piețele internaționale ale muncii a făcut ca freelancingul să fie o metodă atractivă de câștig pentru specialiști din diverse țări.

Tot mai multe afaceri moderne apelează la freelanceri pentru îndeplinirea diverselor sarcini, precum crearea de conținut, dezvoltarea web, designul etc. Acest lucru se datorează nevoii de cunoștințe specializate și resurse temporare, precum și flexibilității în formarea echipei pentru realizarea proiectelor. Mulți oameni preferă să lucreze independent, având posibilitatea de a-și controla propriul proces de muncă, de a-și alege proiectele și clienții, precum și de a-și stabili

programul de lucru. Acești factori au contribuit la creșterea și dezvoltarea economiei freelancingului în lumea modernă. Pandemia de COVID-19 a avut, de asemenea, un impact semnificativ asupra industriei freelancingului și a contribuit la dezvoltarea sa ulterioară. Multe companii au fost nevoite să treacă la regimul de muncă la distanță din cauza restricțiilor privind evenimentele de masă și a închiderii birourilor în perioada pandemiei. Acest lucru a dus la creșterea cererii pentru serviciile freelancerilor capabili să lucreze de la distanță. De asemenea, incertitudinea provocată de pandemie a generat o nevoie sporită de soluții flexibile în domeniul muncii.

Mulți oameni au preferat să treacă la freelancing pentru a avea un control mai mare asupra timpului și locului lor de muncă. Creșterea numărului de concedieri și instabilitatea de pe piața muncii i-au determinat pe mulți să acorde atenție oportunităților oferite de freelancing, fie ca sursă suplimentară de venit, fie ca activitate principală. Totodată, numeroși angajați au înțeles importanța de a avea mai multe surse de venit și de a-și diversifica experiența profesională. Freelancingul oferă posibilitatea de a lucra la proiecte variate și cu diferiți clienți, ceea ce ajută la reducerea riscului pierderii veniturilor în condiții economice instabile.

Combinarea freelancingului cu turismul devine tot mai populară în lume datorită dezvoltării tehnologiilor și schimbării percepțiilor asupra muncii și odihnei. În diferite țări există experiențe și practici diverse de îmbinare a freelancingului cu călătoriile. Iată câteva exemple de experiență internațională:

Bali atrage numeroși nomazi digitali și freelanceri datorită naturii sale spectaculoase, costurilor reduse de trai și infrastructurii dezvoltate pentru munca la distanță. Aici există spații de coworking specializate și comunități dedicate, precum și numeroase oportunități pentru activități recreative.

Chiang Mai este o destinație populară pentru freelanceri și nomazi digitali datorită costurilor scăzute de trai, climatului plăcut și naturii frumoase. Orașul oferă numeroase spații de coworking, precum și întâlniri și evenimente regulate pentru freelanceri.

New York oferă o gamă largă de spații de coworking și locuri de muncă pentru freelanceri, precum și numeroase oportunități pentru evenimente culturale și profesionale. În oraș există, de asemenea, o comunitate activă de freelanceri care organizează regulat întâlniri și evenimente.

Lisabona devine tot mai populară printre freelanceri datorită arhitecturii sale pitorești, evenimentelor culturale și atmosferei prietenoase. Aici există multe spații de coworking și evenimente pentru interacțiune profesională și socială.

Aceste exemple arată că îmbinarea freelancingului cu turismul este posibilă practic în orice colț al lumii, acolo unde există acces la internet și o infrastructură adecvată pentru muncă. Freelancerii pot alege destinațiile în funcție de preferințele și nevoile lor, găsind combinația ideală între muncă și odihnă.

Freelancerul reprezintă un profesionist independent care lucrează autonom, fără a fi legat de o organizație, și își oferă serviciile pe bază temporară sau de proiect. Este un specialist orientat spre rezultat, caracterizat printr-un grad ridicat de autonomie și dorință de dezvoltare profesională.

Vârsta freelancerilor poate varia considerabil - de la tineri specialiști care își încep cariera până la profesioniști cu experiență, care au ales în mod conștient munca independentă ca formă principală de activitate. În general, majoritatea reprezentanților acestei categorii se încadrează în intervalul de vârstă 25 - 45 de ani, perioadă în care se combină energia, creativitatea și experiența profesională suficientă. În ceea ce privește nivelul de educație și pregătirea profesională, freelancerii pot avea atât studii superioare formale, cât și cunoștințe dobândite prin autoeducație și experiență practică. Mulți dintre ei dețin o specializare îngustă în domenii solicitate, precum IT, design grafic, copywriting, marketing sau consultanță. Ei își dezvoltă constant competențele pentru a rămâne competitivi pe o piață a muncii dinamică.

Trăsăturile esențiale ale unui freelancer sunt flexibilitatea, disciplina și un nivel ridicat de autoorganizare. Lucrând în afara biroului, acești specialiști își planifică singuri timpul, stabilesc prioritățile și își asumă întreaga responsabilitate pentru finalizarea proiectelor la termen. Capacitatea de a se adapta la cerințele diferite ale clienților și la condițiile variate de muncă reprezintă un factor-

cheie al succesului lor profesional. Abilitățile de comunicare joacă, de asemenea, un rol esențial în activitatea freelancerului. Interacțiunea eficientă cu clienții, partenerii și colegii în mediul online necesită capacitatea de a formula clar ideile, de a construi o comunicare profesională coerentă și de a menține relații pe termen lung. Freelancerii sunt uniți printr-o abordare antreprenorială a muncii. Ei se consideră entități de afaceri independente, caută activ noi proiecte, își dezvoltă brandul personal și tind spre independență financiară. Pentru ei, sunt importante libertatea de alegere, posibilitatea de a-și pune în aplicare propriile idei și flexibilitatea în stabilirea condițiilor de muncă.

Numărul exact al freelancerilor la nivel mondial este dificil de determinat din cauza diversității lor, precum și a faptului că mulți dintre ei lucrează neoficial sau nu sunt incluși în bazele de date statistice. Totuși, odată cu creșterea numărului de platforme online de freelancing, precum Upwork, Freelancer, Fiverr și altele, precum și cu popularizarea muncii la distanță în general, se poate presupune că numărul freelancerilor din întreaga lume a crescut semnificativ în ultimii ani. De exemplu, potrivit unor studii și rapoarte, pe platformele Upwork și Freelancer.com sunt înregistrați milioane de freelanceri activi din toate colțurile lumii. Conform rapoartelor Organizației Internaționale a Muncii, ponderea lucrătorilor independenți, categorie care include și freelancerii, reprezintă o parte semnificativă a forței de muncă în multe țări. Conform estimărilor, numărul freelancerilor la nivel mondial se ridică la aproximativ 1,57 miliarde de persoane pentru perioada 2024–2025 (Jobbers, 2025).

Astfel, numărul freelancerilor continuă să crească, iar aceștia joacă un rol din ce în ce mai important în economia modernă. Totuși, cifra exactă a freelancerilor poate varia în funcție de perioadă, locație și criteriile utilizate pentru definirea acestui statut. În Republica Moldova, în anul 2024, au fost înregistrați oficial aproximativ 54.550 de persoane care oferă servicii ca independenți (freelanceri) sau „furnizori independenți de servicii” (InfoMarket, n.d.).

Pe lângă veniturile ridicate, freelancerii reprezintă o categorie deosebit de interesantă și promițătoare de clienți pentru companiile turistice, din mai multe motive legate de stilul lor de viață, specificul profesional și comportamentul de consum. O agenție turistică din Moldova poate oferi servicii specializate pentru companii în care lucrează freelanceri, astfel încât acestea să poată organiza evenimente corporative, seminarii, traininguri sau activități de recreere pentru angajați. Agenția poate crea pachete individualizate în funcție de nevoile și bugetul companiilor-client, incluzând atât muncă, cât și relaxare, pentru a asigura confortul maxim și satisfacția participanților. Pentru a atrage freelancerii ca clienți, companiile turistice ar trebui să adopte strategii de marketing adaptate caracteristicilor acestei audiențe (Figura 1)

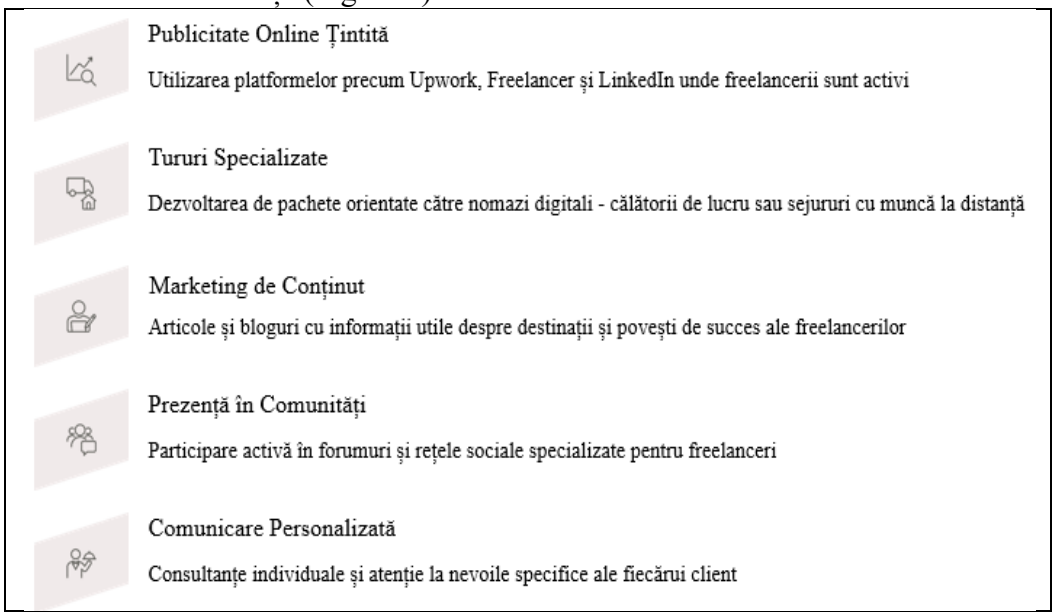

Figura 1. Strategii de marketing pentru a atrage freelancerii ca clienți.

Sursa: *creată de autor.*

În primul rând, freelancerii dispun de un grad înalt de flexibilitate în planificarea timpului lor. Spre deosebire de angajații din birouri, ei nu sunt constrânși de un program fix și își pot alege perioadele de călătorie în funcție de preferințele proprii. Acest lucru oferă companiilor turistice posibilitatea de a ocupa locurile disponibile în perioadele de extrasezon, când cererea pentru pachetele turistice este, de obicei, mai scăzută. Astfel, freelancerii contribuie la stabilizarea fluxului de clienți pe tot parcursul anului și la optimizarea gradului de ocupare a destinațiilor turistice.

În plus, freelancerii, mai mult decât alte categorii de călători, își pot permite sejururi de durată. Lipsa unei legături cu un birou fizic și posibilitatea de a lucra de la distanță le permit să petreacă săptămâni sau chiar luni în străinătate, combinând odihna cu activitatea profesională. Acest lucru îi transformă într-o audiență ideală pentru companiile care oferă pachete turistice pe termen lung, închirieri de locuințe pentru perioade extinse sau programe specializate pentru nomazii digitali, care includ spații de lucru, internet de încredere și condiții confortabile pentru munca la distanță.

Un alt avantaj important este capacitatea freelancerilor de a-și continua activitatea profesională în timpul călătoriilor. Ei apreciază posibilitatea de a combina munca cu odihna, motiv pentru care preferă destinațiile în care se poate lucra confortabil online. Pentru companiile turistice, acest lucru implică necesitatea de a oferi tururi cu elemente de infrastructură pentru munca la distanță - de la existența spațiilor de coworking și Wi-Fi stabil, până la organizarea de evenimente pentru networking și schimb profesional de experiență. Freelancerii se remarcă, de asemenea, printr-un nivel ridicat de diversitate culturală și profesională. Mulți dintre ei au interese variate, sunt deschiși la noi experiențe și caută activ formate turistice neconvenționale: călătorii tematice, tururi educaționale, trasee gastronomice sau programe de aventură. O astfel de audiență apreciază abordarea individualizată, motiv pentru care companiile turistice trebuie să ofere soluții flexibile și personalizate, adaptate intereselor, profesiei și stilului de viață al clientului.

Freelancerii au o valoare deosebită și din perspectiva marketingului. Majoritatea dintre ei își gestionează activ pagini pe rețelele sociale, bloguri sau profiluri profesionale pe diverse platforme, unde își împărtășesc experiențele și recomandările. Recenziile pozitive ale acestor călători pot consolida încrederea și îmbunătăți reputația agenției turistice, atrăgând noi clienți. Astfel, freelancerii devin nu doar clienți, ci și promotori eficienți ai serviciilor turistice.

Freelancerii colaborează adesea cu companii din diferite domenii, ceea ce îi transformă în potențiali intermediari în stabilirea relațiilor corporative. Ei pot recomanda agențiile turistice clienților lor pentru organizarea călătoriilor de afaceri, evenimentelor corporative, team-buildingurilor sau programelor de instruire. Astfel, colaborarea cu freelancerii poate oferi agențiilor turistice acces la un segment mai larg și mai profitabil de clienți corporativi.

În ansamblu, freelancerii reprezintă o audiență dinamică, cu putere de cumpărare și influență, iar interacțiunea cu ei necesită din partea companiilor turistice flexibilitate, creativitate și înțelegerea tendințelor moderne în domeniul muncii și călătoriilor.

Atragerea freelancerilor în calitate de turiști poate aduce companiilor turistice beneficii economice semnificative, contribuind nu doar la creșterea bazei de clienți, ci și la consolidarea poziției lor pe piață. Deoarece freelancerii provin din diverse domenii profesionale și au un spectru larg de interese, implicarea lor permite agențiilor turistice să atingă noi segmente de audiență și să diversifice oferta de servicii. Aceasta creează oportunități suplimentare pentru vânzarea pachetelor turistice, atât individuale, cât și de grup, precum și pentru promovarea destinațiilor și formelor de recreere neconvenționale. Agenția turistică poate organiza evenimente corporative, conferințe sau seminarii în diverse zone de agrement din Moldova. Acestea pot fi evenimente de o zi sau călătorii corporative complete, combinând munca cu relaxarea. Agenția poate dezvolta programe care includ workshop-uri tematice, traininguri sau jocuri corporative, menite să îmbunătățească munca în echipă și motivația angajaților.

Colaborarea activă cu freelancerii contribuie la creșterea gradului de ocupare a hotelurilor, restaurantelor, traseelor turistice și a altor obiective din infrastructura turistică, ceea ce se reflectă direct asupra rentabilității agenției turistice și a partenerilor săi. Datorită programului flexibil de lucru,

freelancerii pot călători în afara sezonului tradițional de vacanță, ajutând astfel companiile turistice să atenueze fluctuațiile sezoniere ale cererii și să asigure un flux stabil de clienți pe tot parcursul anului.

Un alt avantaj economic important este potențialul ridicat de formare a unei baze constante de clienți. Dacă o agenție turistică oferă servicii de calitate, care corespund așteptărilor freelancerilor, aceasta câștigă nu doar clienți loiali, ci și o sursă de recomandări organice. Călătorii mulțumiți tind să revină la companii de încredere și să le recomande colegilor, prietenilor sau partenerilor, stimulând vânzările repetate și contribuind la construirea unei imagini pozitive a brandului. Recenziile pozitive ale freelancerilor care gestionează activ rețele sociale și bloguri cresc vizibilitatea agenției turistice și o fac mai atractivă pentru alte categorii de clienți. Reputația bazată pe experiența acestor călători consolidează încrederea în brand și creează percepția companiei ca fiind inovatoare și orientată către tendințele moderne ale pieței. Colaborarea cu freelancerii stimulează dezvoltarea de produse turistice specializate, adaptate stilului lor de viață și nevoilor profesionale. Agențiile care oferă astfel de soluții - de exemplu, tururi pentru nomazi digitali, programe „work & travel" sau pachete cu condiții incluse pentru munca la distanță - obțin un avantaj competitiv și pot ocupa o nișă unică pe piață. Astfel, colaborarea cu freelancerii contribuie nu doar la creșterea profitului, ci și la dezvoltarea strategică a companiei, deschizând noi perspective pentru inovație și extinderea ofertei turistice.

O abordare eficientă constă în utilizarea publicității online țintite pe platforme precum Upwork, Freelancer și LinkedIn, unde freelancerii caută activ noi oportunități de muncă și călătorii. Este important ca agențiile să dezvolte tururi și pachete de servicii specializate, orientate către nevoile nomazilor digitali - de exemplu, călătorii de lucru sau sejururi care permit munca la distanță. Marketingul de conținut joacă un rol semnificativ: publicarea de articole și bloguri cu informații utile despre destinații, combinarea muncii cu relaxarea și povești de succes ale freelancerilor contribuie la crearea încrederii în brand.

Prezența activă în comunitățile freelancerilor, participarea la forumuri și rețele sociale specializate permite companiilor să interacționeze direct cu audiența țintă, oferindu-le reduceri exclusive, promoții sau concursuri. Comunicarea personalizată și consultanțele individuale sporesc loialitatea clienților, creând un sentiment de atenție și grijă. În plus, recenziile și recomandările pozitive ale freelancerilor care au folosit deja serviciile companiei contribuie la consolidarea reputației agenției turistice și atragerea de noi clienți.

Republica Moldova poate valorifica experiența internațională în combinarea freelancingului cu turismul pentru a-și dezvolta economia și a atrage nomazi digitali și freelanceri. Este necesar să se dezvolte infrastructura pentru freelanceri.

Moldova începe treptat să atragă atenția acestei categorii de lucrători moderni. Costurile accesibile, ospitalitatea localnicilor și posibilitatea de a descoperi locuri autentice fac din țara noastră o destinație cu potențial pentru **turismul orientat spre freelanceri.** Totuși, pentru a deveni o opțiune competitivă pe piața internațională, este necesar un efort comun al autorităților și al mediului de afaceri pentru a îmbunătăți infrastructura digitală, spațiile de coworking și oferta de cazare flexibilă.

Nomazii digitali nu sunt doar turiști temporari - ei reprezintă o nouă formă de mobilitate profesională, aducând valoare economică prin consumul local, schimbul cultural și promovarea imaginii unei destinații moderne și inovatoare. Dezvoltarea serviciilor turistice adaptate acestui segment poate contribui la diversificarea economiei și la poziționarea Moldovei ca hub regional pentru lucrătorii independenți și creativi. Guvernul şi Parlamentul Republicii Moldova au adoptat o serie de măsuri legislative menite să simplifice munca independentă şi să atragă profesionişti care lucrează de la distanţă. Astfel, a fost aprobat un proiect de lege care intră în vigoare la 1 ianuarie 2026 şi prin care activitatea persoanelor fizice ce desfăşoară activităţi economice independente va fi reglementată într-un cadru juridic unic (MOLDPRES, 2026).

Conform noii legi, freelancerii vor putea să se înregistreze printr-o notificare simplă şi declaraţie pe propria răspundere, fără proceduri birocratice complexe. O altă schimbare importantă este regimul fiscal simplificat pentru freelanceri: persoanele fizice ce activează independent vor plăti

un impozit unic de 15% asupra venitului anual (pentru cei care nu depăşesc pragul de 1,2 milioane lei) – şi acest impozit acoperă obligaţii fiscale multiple, inclusiv impozitul pe venit, contribuţiile sociale şi alte taxe locale (Economic Council to the Prime Minister of the Republic of Moldova, 2025).

Legislaţia prevede regimul pentru nomazi digitali: persoanele din străinătate care lucrează de la distanţă pentru companii înregistrate în afara Moldovei vor putea obţine permis de şedere temporară pentru până la două ani cu posibilitate de prelungire. Acest regim special urmăreşte să atragă specialişti IT, freelanceri şi profesionişti digitali, în scopul stimulării turismului, economiei locale şi conectării ţării la economia globală. Republica Moldova investește deja în crearea de spații de coworking, locuri de lucru și comunități digitale pentru freelanceri, facilitând astfel condiții confortabile pentru munca la distanță și atragerea specialiștilor din diverse țări. Totodată, este important să se promoveze ca destinație turistică pentru freelanceri. Poziționarea țării ca un loc atractiv pentru muncă și relaxare poate atrage nomazi digitali și freelanceri interesați de combinarea muncii cu călătoriile. Promovarea obiectivelor culturale și naturale unice ale Republicii Moldova poate atrage atenția potențialilor vizitatori.

REFERINȚE

1. Economic Council to the Prime Minister of the Republic of Moldova. (2025, April 29). *Moldova opens its doors to digital nomads*. https://consecon.gov.md/en/2025/04/29/moldova-opens-its-doors-to-digital-nomads
2. InfoMarket. (n.d.). *InfoMarket business daily – analytics*. https://infomarket.md/en/analitics
3. Jobbers. (2025, September 4). *Ultimate freelancing statistics for 2025: The complete industry analysis that changes everything*. https://www.jobbers.io/ultimate-freelancing-statistics-for-2025-the-complete-industry-analysis-that-changes-everything
4. MOLDPRES. (2026). *Adopted in Parliament: Freelancing to be regulated in Moldova starting from 2026*. https://www.moldpres.md/eng/economy/adopted-in-parliament-freelancing-to-be-regulated-in-moldova-starting-from-2026